

**BOSHLANG'ICH TA'LIMDA TARBIYA JARAYONINI AMALGA
OSHIRISHDA INNOVAYSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH
METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH.**

Primova Maftuna Furqat qizi

Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti o'qituvchisi

Ataxanova Nozima Asad qizi

Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti 2-bosqich talabasi

Anotatsiya: Ushbu maqolada tarbiya jarayonini amalga oshirishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish, didaktik qarashning falsafiy -metodologik jihati, Insonparvarlik tarbiyaviy tizimi sifatida ,tamo va shaxs, tarbiyaviy ishlarda qo'llanadigan texnologiyalar haqida so'z boradi.

Kalit so'zlar: Tarbiya jarayonini,innovatsion texnologiyalar,didaktik tizim,didaktik qarashlar,falsafiy metodologik,insonparvarlik,jamoa,shaxs,texnologiya.

**СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДИКИ РАЗВИТИЯ ДУХОВНО-
ПРАВСТВЕННЫХ КАЧЕСТВ УЧАЩИХСЯ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ В
ПРОЦЕССЕ УРОКА НА ОСНОВЕ ГАРМОНИИ НАЦИОНАЛЬНЫХ
ЦЕННОСТЕЙ**

Примова Мафтуна Фуркат кизи

*Преподаватель Национального педагогического университета Узбекистана
имени Низами*

Атаханова Нозима Асад кизи

*студентка 2-го курса Национального педагогического университета
Узбекистана имени Низами*

Аннотация: В данной статье рассматриваются вопросы использования инновационных технологий при реализации образовательного процесса, философско-методологический аспект дидактического подхода, гуманизм как образовательная система, понятие нравственности и личности, технологии, используемые в образовательной работе.

Ключевые слова: Образовательный процесс, инновационные технологии, дидактическая система, дидактические взгляды, философская методология, гуманизм, коллектив, личность, технология.

IMPROVING THE METHODOLOGY FOR DEVELOPING THE SPIRITUAL AND MORAL QUALITIES OF PRIMARY STUDENTS IN THE LESSON PROCESS BASED ON THE HARMONY OF NATIONAL VALUES

Primova Maftuna Furqat qizi

Lecturer at the Nizami National Pedagogical University of Uzbekistan

Atakhanova Nozima Asad qizi

is a 2nd year student at the National Pedagogical University of Uzbekistan named after Nizami

Abstract: *This article discusses the use of innovative technologies in the implementation of the educational process, the philosophical and methodological aspect of the didactic approach, Humanism as an educational system, the concept of morality and personality, and technologies used in educational work.*

Keywords: *Educational process, innovative technologies, didactic system, didactic views, philosophical methodology, humanism, team, individual, technology.*

Innovatsion texnologiyalar zamonaviy tarbiyada asosiy o'rin tutadi, tarbiya jarayonining turli jabhalariga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Bilim olish imkoniyatlarini yaxshilash - Internet va onlayn materiallardan foydalanish orqali o'quvchilar ilgari mavjud bo'lmagan ko'plab bilim va ma'lumotlarga ega bo'lishlari mumkin [5]. Bu tarbiya imkoniyatlarini kengaytirish va o'qish uchun kengroq bilimlarni taqdim etish imkonini beradi.

Tarbiyani faollashtirish - interfaol darslar, vebinarlar, o'yin texnologiyalari va boshqa innovatsion o'qitish usullari orqali talabalar o'quv jarayonining faol ishtirokchilariga aylanadi. Bu talabalarning faolligini oshiradi va yanada samarali o'rganishni ta'minlaydi. Talabalarning motivatsiyasini oshirish - zamonaviy texnologiyalardan foydalanish o'quv jarayonini talabalar uchun yanada qiziqarli qiladi. Turli xil tarbiya usullari, zamonaviy ilovalar va o'yin elementlaridan foydalanish imkoniyati o'rganishga qiziqishni rag'batlantirish va o'quvchilar motivatsiyasini yaxshilashga yordam beradi.

Ijodkorlik va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish - innovatsion texnologiyalar o'quvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi, chunki ular tajriba o'tkazish, innovatsion yechimlarni izlash va yangi g'oyalarni ishlab chiqish imkonini beradi. Bundan tashqari, texnologiyadan foydalanish ham tanqidiy fikrlashni rivojlantirishga yordam beradi, bunda talabalar axborotni tahlil qilish, xulosa chiqarish va muammolarni mustaqil ravishda hal qilishni o'rganadilar. Tarbiya faoliyatidagi asosiy innovatsion texnologiyalar bular interfaol doska va onlayn kurslardan foydalanish, virtual va kengaytirilgan reallik, tarbiya uchun mobil ilovalar, bulutli texnologiyalar kiradi.

Interfaol doska va onlayn kurslardan foydalanish: Interfaol doskalar qiziqarli va interfaol tarbiya imkoniyatlarini ta'minlaydi hamda o'qituvchilarga materialni tushuntirishda turli usullardan foydalanish imkonini beradi.

Onlayn kurslar tarbiya olish imkoniyatini kengaytiradi va mos keladigan vaqtda mustaqil ravishda o'rganish imkoniyatini beradi. Virtual va kengaytirilgan reallik: Bu texnologiyalar o'quvchilar virtual olamlarga sho'ng'ishlari yoki kengaytirilgan real dunyo ob'yektlari bilan o'zaro aloqada bo'lishlari mumkin bo'lgan immersiv 120 o'quv muhitini yaratishga imkon beradi, bu esa ularning o'quv materialini tushunishini chuqurlashtiradi. O'rganish uchun mobil ilovalar: Mobil ilovalar o'quvchilarga istalgan joyda va istalgan vaqtda o'qish imkoniyatini beradi, bu esa o'quv jarayonini yanada moslashuvchan va qulayroq qiladi. Ushbu ilovalar turli xil o'quv materiallari, testlar, viktorinalar va boshqa o'rganish imkoniyatlarini ko'rsatadi. Bulutli texnologiyalar: Bulutli yechimlar o'quvchilar va o'qituvchilarga oson ma'lumot almashish, o'quv materiallarini saqlash va hamkorlikda loyihalar ustida ishlash imkonini beradi. Bu tarbiya resurslaridan foydalanishni yaxshilash va tarbiya samaradorligini oshirishga yordam beradi. Interfaol o'qitish usullaridan foydalanish va boy multimedia kontentidan foydalanish o'quvchilarni yanada samaraliroq o'rganishga yordam beradi. Bilimlarni yangilash: Innovatsion texnologiyalar o'quv materialini tez va oson yangilash, tarbiya va fan sohasidagi zamonaviy tendentsiyalar va yangi kashfiyotlarni kuzatish imkonini beradi.

Darslarning interfaolli va faolli: Interfaol doska, onlayn o'yinlar, vebinarlar va elektron ta'limning boshqa shakllari kabi texnologiyalardan foydalanish o'quvchilar uchun o'rganishni yanada qiziqarli va jozibador qiladi, bu esa faol ishtirok etish va o'rganish motivatsiyasini oshirishga yordam beradi [4]. Binobarin, pedagog kadrlar tayyorlash zarurati innovatsion texnologiyalarni tarbiya jarayoniga muvaffaqiyatli joriy etish yo'lida jiddiy to'siq bo'lishi mumkin. Hamma o'qituvchilar yangi texnologiyalarni o'rganishga va ulardan foydalanishga tayyor emas, bu esa o'qituvchilar tomonidan yetarli darajada qo'llab-quvvatlanmasligiga olib kelishi mumkin. Texnologiyaga bog'liqlik xavfini ham hisobga olish kerak. Texnologiyaga haddan tashqari ko'p qaramlik tarbiya samaradorligini pasayishiga olib kelishi mumkin, shuningdek, texnik nosozliklar yoki internetda uzilishlar yuz berganda muammolarni keltirib chiqarishi mumkin. Innovatsion texnologiyalarni o'quv jarayonida qo'llashning jiddiy kamchiligi ham kontent sifatining yetarli emasligi bo'lishi mumkin. Past sifatli yoki eskirgan kontent bilimlarni samarali yetkazib bera olmasligi va o'quvchilarni o'rganishga undamasligi mumkin. Umuman olganda, kamchiliklarga qaramay, tarbiya jarayonida innovatsion texnologiyalardan foydalanish tarbiya sifatini oshirish va o'quvchilar motivatsiyasini oshirishda katta imkoniyatlarga ega. Texnologiyani uning afzalliklari va kamchiliklarini hisobga olgan holda to'g'ri baholash va undan foydalanish, fikr mulohazalar va tajribalar asosida o'quv jarayonlarini doimiy ravishda takomillashtirish muhim ahamiyatga ega. Xulosa o'rinda

shuni aytish mumkinki, zamonaviy tarbiya sharoitida onlayn tarbiyadan foydalanish o'zining ijobiy va salbiy tomonlariga ham ega. Muayyan tarbiya dasturi yoki tarbiya muassasasi uchun onlayn tarbiyadan foydalanish qanchalik samarali bo'lishi haqida xulosalar tayyorlashning o'ziga xos xususiyatlari va maqsadlaridan kelib chiqqan holda, shuningdek, o'quvchilar va o'qituvchilarning ehtiyojlari va imkoniyatlarini hisobga olgan holda amalga oshirilishi kerak. Tarbiyaning maksimal samaradorligi va sifatini ta'minlash uchun onlayn tarbiya jarayonlarini doimiy ravishda ko'rib chiqish va takomillashtirish ham muhimdir.

”Didaktik tizim” tushunchasi. Didaktik qarashning falsafiy -metodologik jihati.

Insoniyat azal- azaldan jamoa bo'lib yashaydi. Yer sayyorasi uning abadiy makoni, umumiy Vatanidir. Quyosh tizimidagi ana shu mitti sayyorada yashayotgan odamlar oilasini jamiyat deb atash odat tusiga kirgan. Demak, umumbashariy ma'noda jamiyat odamzodning umri, hayoti o'tgan hamma davri, joy va hududi bilan bog'liq barcha o'zgarish va jarayonlarni ifoda etadi. Shu bilan birga, biror davlat xududidagi odamlar hayoti, sivilizasiyaning muayyan davrlaridagi turmushga nisbatan ham ushbu tushuncha qo'llanadi. Har qanday holda ham, umumiy tushuncha bo'lib, ayrim odam va alohida shaxs jamiyat a'zosi deb ataladi.

Tilimizdagi jamoat va jamiyat degan so'zlar bor. Barchasin ing o'zaro yig'ilgan, to'plangan degan ma'noni bildiruvchi jam iborasidir. Masalan: jamoat jam. Odamlar jam bo'lishdi. Jami – o'n nafar. Shuningdek, jam so'zi qo's huv ma'nosida ham ishlatiladi. Jamoa iborasi biror mahalla yoki qishloq aholisini, biror muassasa, tashkilot yoki korxona ahlini bildiradi, ya'ni bir joyning bir guruh kishilari deganidir.

Jamoa atamasi ma'nosi jihatidan jamoatdan farqlanadi. Jamoatda turli qarashdagi kishilar bo'lsa, jamoada esa bir maqsad, bir xil manfaat yo'lida jam bo'gan ki shilar tushuniladi. Masalan, jamoat deganda bir masjidda namoz o'quvchi hammahall a, hamqishloq kishilar nazarda tutiladi. Jamoat so'zining jamoatchilik, adabiy jamoatchilik, talabalar jamoatchiligi va hokazo. Jamiyat insoniyat tarixiy taraqqiyotining ma'lum bosqichida shakkilanadigan ijtimoiy munosabatlar majmuidir. Ijtimoiy munosabatlar ichida eng asosiysi, siyosiy va huquqiy ustqurma uchun haqiqiy bazis bo'ladigan, ijtimoiy ong shakllarini belgilaydigan munosabatlar – iqtisodiy munosabatlardir. To'g'ri, jamiyat taraqqiyoti tabiiy tarixiy, qonuniy taraqqiyotdir. Jamiyat ijtimoiy mehnat taqsimoti asosida til va nutqqa ega bo'lgan, bir-birlarining ijtimoiy yordami, ko'magiga ehtiyoj sezuvchi insonlar ijtimoiy uyushmasining eng umumiy ilmiy-falsafiy atamasidir. Jamiyat – tabiatning bir qismi, ya'ni ijtimoiy borlig' bo'lib, odamlar uyushmasining maxsus shakli ,kishilar o'rtasida amal qiladigan juda ko'plab munosabatlar yig'indisi, degan turlicha ta'riflar ham bor. Jamiyat muttasil ravishda rivojlanuvchi takomillashib boruvchi murakkab tizimdir. Har bir yangi davrda jamiyat mohiyatini bilish zarurati

vujudga keladi. Milliy mustaqillik tufayli jamiyat mohiyatini yangicha idrok etish ehtiyoji paydo bo'ldi.

"Didaktik tizim" tushunchasi pedagogikada ancha qadimdan shakllangan. Maktabning didaktik tizimi ta'lim maqsadlari, o'qish mazmuni, uni tashkil etishning metod va shakllari orqali ifodalanadi. Albatta, tarbiyaviy maqsadlar o'rganilayotgan material mazmuni, uni yetkazish shakli va metodlari kabilarni belgilash orqali o'qitish jarayonida ham amalga oshiriladi. Ta'lim muassasining tarbiyaviy vazifasi birinchi navbatda, o'quvchilarda, o'zini shu dunyoni anglab yetish, boshqalar orasida o'z o'rnini topish bilan dunyoga, madaniyatga, atrof-muhitga qadriyatlarimizga nisbatan shakllantirishdan iborat. Lekin mana shu vazifani faqat o'qitish jarayonida amalga oshirib bo'lmaydi: u individual manfaatlarini qondirish bilan bog'liq dam olish doirasidagi o'yin, mehnat, ijodiy faoliyat bilan ham bog'liq. Shunday qilib, xususan tarbiya tizimi innovatsiyalarini o'rganish imkoniyati paydo bo'ladi. Uni yaratish va rivojlantirish jarayonida, har gal qator aniq masalalarni hal etish kerak bo'ladi: yuqorida nomlari keltirilgan mualliflar ularga alohida urg'u bilan quyidagilarni ko'rsatadilar:

Bolalarda dunyoning yaxlit va ilmiy asoslangan ko'rinishini shakllantirish.

1. Fuqarolik o'zini anglashni, vatani taqdiri uchun javobgarlikni shakllantirish.

1. Bolalarni umuminsoniy qadriyatlarga jalb etish, ular orasida mana shu qadriyatlarga mos bo'lgan xulqni shakllantirish.

2. O'sib kelayotgan kelajak avlodda, shaxs xususiyatlari sifatida prespektivlikni, ijodkorlikni shakllantirish.

3. O'z-o'zini anglashni shakllantirish, o'zini amalga oshirishda bolaga yordam ko'rsatish.

Albatta, bu masalalar ro'yxatini davom ettirish mumkin. Lekin har qanday holatda ham, mana shu vazifalarning o'zi yuqorida sanab o'tilgan tarbiyalash vazifalarining alohidaligini ko'rsatadi.

Yuqorida bayon etilgan didaktik qarashlarning turli jihatlarida innovatsiyalar yuzaga kelishi va shakllanishi imkoniyatlarini chuqur muhokama qilish kabi, ushbu masalada, tarbiya tizimini falsafiy va texnologik jihatlarda ko'rib chiqishda tarbiyaviy innovatsiyalarni qo'llash orqali o'rganamiz.

Tarbiya tizimini ko'rib chiqishning falsafiy jihati - tarbiyaning mazmun-maqsadlarini asoslashni, uni konkretlashtirish va tarbiyaning kerakli mazmuni bilan aloqasini asoslab berishni ko'zda tutadi. Biz avval aytganimizdek, bugungi kun qarashlari ostida, tarbiya tizimida ikki turlicha bo'lgan konseptual (ko'p jihatdan qarama-qarshi) yondashishlar mavjud.

Birinchi yondashish tarbiya - bu bola shaxsiga o'ziga xos mazmunga ega bo'lgan (falsafiy-pedagogik, g'oyaviy, psixologik-pedagogik, ma'naviy va boshqa), ijtimoiy

belgilangan va maqsadga muvofiq ta'sir ko'rsatishga asoslanadi. Bunday tarbiya mahum shakllarda (frontal, guruhli, individual) va ma'lum metodlar bilan amalga oshiriladi.

"Tarbiya ta'sir ko'rsatish sifatida" mana shu paradigmasida pedagog barcha choralar bilan samarali tarbiyaviy ta'sir ko'rsatishga erishishi kerak. U (pedagog) o'zi beixtiyor, bolalar va ota-onalarning teng qimmatli ishtirokisiz, mana shu tizimda asosiy sub'ekt bo'lib qoladi, chunki bolalar "olib boruvchilar" rovida ishtirok etadilar. Va, albatta, tarbiyada teng huquqli sherik hisoblanmaydilar. Bu yerda bola "tarbiya predmeti" sifatida ishtirok etadi va bolaning faolligi sifatida sub'ektivlik to'g'risidagi murojaat har gal kerakligini faol o'zlashtirish" yoki adaptiv faollik deb ataluvchi xususiyatga ega bo'ladi.

Buday yondashish biz ilgari keltirib chiqargan ijtimoiylashtirish kategoriyasi bilan to'g'ridan-to'g'ri bog'liq, bunda biz tarixiy ishlab chiqilgan ijtimoiy qoidalarni, qadriyatlar, munosabatlar, ma'naviy va moddiy madaniyat bilan munosabat usullarning inson tomonidan o'zlashtirilishi jarayonini tushunamiz. Umumiy qabul qilingan qoidalar asosida aytadigan bo'lsak - bolani tarbiyalash - unikattalar dunyosiga olib kirish, uni umumiy qonunlar bo'yicha "birga kabi" yashashga o'rgatish demakdir.

Shunday qilib, ijtimoiylashtirish insonning "adaptik faoilik" qobiliyatiga ega bo'lishini ko'zda tutadi va maqsadga muvofiq jarayonlar (o'qitish va tarbiyalash) maktabgacha, maktab, maxsus kasb-hunar muassasalarida hamda tasodifiy omillar (oilal, ommaviy axborot vositalari, san'at bilan muloqat qilish) ta'siri ostida amalga oshiriladi.

Individuallashtirish, birinchidan, birlamchi asosiy ehtiyojlarini individual yo'naltirilgan yordam ko'rsatishni ko'zda tutadi. Busiz tabiiy "o'zligini" his etish mumkin emas. Ikkinchidan, aynan mana shu individ uchun xos bo'lgan tarbiya bergan (meros bo'lib o'tgan) jismoniy, intellektual, emotsional qobiliyatlar imkoniyatlarni maksimal, erkin amalga oshirish uchun sharoitlar yaratishni ko'zda tutadi. Va nihoyat, individuallashtirishning uchinchi belgisi, asosiy xislati - avtonom ma'naviy o'zini qurishda, o'zini ijodiy gavdalantirishda, "moslashuvchan bo'lmagan faollik", hayotiy o'z yo'lini tanlashdagi qobiliyatini rivojlantirishda insonga yordam ko'rsatishdir.

Tarbiya texnologiyasi deganda biz, tarbiyaning mahum maqsadlariga erishishga qaratilgan maxsus pedagogik uslublar tizimini tushunamiz. Har qanday tarbiya metodikasi tarbiya texnologiyalaridan tashkil topadi. Masalan, jamoani rejalashtirish, o'smirlar bilan aloqa o'rnatish, pedagogik diagnostika texnologiyasi va boshqalar.

Agar texnologiya - bu tarbiya metodikasining yakunlangan qismi bo'lsa, uslub esa o'z navbatida bu umumiy yoki shaxsiy pedagogik madaniyatda qayd etilgan tarbiya texnologiyasiga nisbatan yakunlangan elementdir. Agarda uslub biror-bir tarbiya masalasi bilan barqaror bog'liq bo'lsa, u oddiy tarbiyaviy texnologiya bo'lib qoladi.

Masalan, sinfni mikroguruhlariga bo'lish (qiziqishi bo'yicha, qur'a tashlash bo'yicha, yetakchilari bo'yicha), hamkorlikdagi faoliyatda o'yin rollarini yaratish usullari,

guruhning muhokamada soʻzga chiqish tartibi va boshqalar - bularning barchasi tarbiyaning aniq uslublarga misollar. Lekin ulardan hech biri, qandaydir aniq tarbiyaviy masala bilan toʻgʻridan-toʻgʻri bogʻliq emas, shuning uchun mana shu uslublarni turli xil texnologiyalarga kiritish mumkin.

Mikro guruhlariga ajratish uslubini jamoa boʻlib maqsadni belgilashda ham, hamkorlikda rejalashtirish va umumiy ishlarni bajarish texnologiyasida ham qoʻllash mumkin, shuningdek guruhli tahlilni tashkil qilish usuli sifatida ham, muloqot reytingida mashqlar oʻtkazish uslubi sifatida ham qoʻllash mumkin. Shunga mos ravishda ishlab chiqilayotgan pedagogik yordam texnologiyalari ham ilgari maʼlum boʻlgan uslublarni yoʻnalishidan iborat boʻlishi mumkin, lekin ularning maʼlum tartibda tuzilgan ketma-ketliklari yangi tarbiya vazifalariga javob bera boshlashi mumkin. Pedagogik yordam texnologiyasi - bu oʻsib borayotgan odamning boshqalardan oʻzining farqini anglab yetishiga yordam beruvchi oʻzining boʻshligi va oʻz kuchi - jismoniy, intellektual, maʼnaviy, ijodiy vositalardan foydalanishi tizimidir.

Bu taʼlim olishda mustaqil va muvafaqqiyatli ilgari borishi, shaxsiy hayot yoki hayot mazmunini tanlashi uchun zarurdir. Ushbu texnologiyani amalga oshirish oʻquvchining savolidan boshlanadi: "Men kim boʻlaman!", "Qanday boʻlishim kerak?". Pedagog bilan birgalikda mana shu savollarni muhokama qilish yana boshqa bir mustaqil savolni ham keltirib chiqaradi: "Qanday yashash kerak?". Maxsus tashkil etilgan maslahatlar orqali aynan mana shu oʻquvchiga xos boʻlgan individual hayot tarzi asta-sekin tuziladi, intellektual, emotsional, jismoniy yuklamalar qulay rejimi tanlanadi.

Shunday qilib pedagogik yordam texnologiyasi, birinchi navbatda, vaziyatga javob qaytarishdan iborat boʻladi. oʻz navbatida bu texnologiya turli uslublardan iborat. Ulardan biri - baholash algoritmik uslub hisoblanadi.

Pedagogik yordam texnologiyasini amalga oshirish uchun yangi bir uslub - ijtimoiy koʻnikmalar kursini kiritish maqsadga muvofiq. Ushbu kurs etnik madaniyat, ijtimoiy munosabatlar, shaxslararo munosabatlar, qaror qabul qilish, oʻzini anglash kabi fanlardan iborat boʻlishi mumkin. Ushbu ikki fan - akademik emas balki laboratoriya - amaliy mashgʻulotlar yoki oʻzini namoyon etish va oʻzaro aloqalar hamda hamkorlik tajribasi uchun jamoani ijodkorlik boʻyicha mashgʻulotlar koʻrinishida qurilishi juda muhim. Pedagogik yordamni amalga oshirishdan keyingi uslub - bolalar jamoasini yaratish va oʻzini boshqarishda pedagogning yordami hisoblanadi.

Shu yerda biz maʼlum boʻlgan eski oppozitsiyaga qaytamiz: Jamoa va shaxs. Lekin ushbu holatda biz bolalar jamoasini tashkil etishni oʻz maqsadimiz sifatida emas, balki har bir oʻquvchining ijtimoiy, ijodiy oʻzini amalga oshirishi sharti sifatida qaraymiz. Oʻzini boshqarish buyruq boʻyicha yuzaga kelmaydi, balki bolalar va oʻsmirlar qiziqishlari hamda maktab fuqarosi huquqlari ham oʻz manfaatlarini oʻzaro himoya qilishlari ehtiyojlaridan kelib chiqadi. Ushbu oʻzini boshqarish (aynan mana shu yerda

pedagogning yordami kerak) maktab doirasida bolalar qiziqishlarini birlashtiruvchi bo'lganida va maktabning o'zi fuqarolik jamiyati sifatida ko'rilganda paydo bo'ladi.

Innovatsion maktab tashkil topishi jarayonini didaktik ko'rib chiqish uchta turlicha jihatlar orqali amalga oshiriladi:

- a) falsafiy-metodologik (o'qitish maqsadlari);
- b) nazariy (o'qitish mazmuni, o'qitish jarayoni tuzilishi va qonuniyatlari);
- s) texnologiya (o'qitish jarayoni qoidalar tamoyili).

Didaktik qarashning falsafiy-metodologik jihatida quyidagidan iborat. U yoki bu ijtimoiy buyurtmaning mazmunidan qat'iy nazar, maqsadlarni aniqlashtirish jarayoni har doim ma'lum pedagogik strategiyani tanlash bilan berilishi kerak. Ijtimoiy buyurtmadan o'qitish jarayonini tashkil etishning aniq maqsadlariga o'tish jarayonida haqiqatda ishtirok etuvchilar barchalari: olim-didaktiklar, maktab ma'muriyati, birinchi navbatda esa yangi ta'lim modellarini ishlab chiquvchi innovatsion maktablar o'qituvchilari shunday tanlovni amalga oshirishga majburlar.

Turli pedagogik strategiyalardan tanlab olishning to'rtta yo'nalishi mavjud:

1. Bugungi ta'lim sohasining yaxlit eng yuksak vazifalari;
2. O'qitish va rivojlantirish jarayonlari nisbati;
3. Ta'lim mazmuni konsepsiyasi ma'lum turiga yo'nalganligi;
4. Inson madaniyati tuzilishi to'g'risida tasavvur.

Ushbu ma'lum pedagogik strategiyani tanlash ilmiy ob'ektiv vazifalar bilan umuman hal etilishi mumkin emas. U har bir aniq innovatsion guruhning umumiy dunyoqarashi bilan, metodologik, falsafiy, antropologik qarashlari bilan bog'liq.

Didaktik qarash falsafiy-metodologik jihatida maktabning innovatsionligi g'oyaning o'zi umuman yangiligidan tashqari, maktabda maqsadni shakllantirish jarayoni mavjudligi qayd etilganligidan ham iborat bo'lishi mumkin. Maqsadni shakllantirish innovatsion maktabning mavjudligiga sabab bo'ladi, va o'z navbatida o'qitishning o'zi sababli bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, Toshkent., «O'qituvchi», 1992.
2. I.A. Karimov. "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch" –T.: Ma'naviyat. 2008.
3. Sh.M. Mirziyoev "O'zbekiston Respublikasi rivojlantirishning 2017-2021 yillar bo'yicha "Harakatlar strategiyasi".-T.: O'zbekiston, 2017 .
4. Sh.M. Mirziyoev. "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash - yurt taraqqiyoti va xalq farovonligi garovi" –T.: O'zbekiston, 2017.
5. R. Mavlonova "Tarbiyaviy ish metodikasi" darslik. T. 2014.
6. Safo Ochil. "Mustaqillik ma'naviyati va tarbiya asoslari" T., O'qituvchi, 1997.

7. Abu Rayxon Beruniy “Hikmatlar”. Toshkent, «Yosh gvardiya», 1973.
8. Xudoyqulov X.J. “Tarbiyaviy ishlar metodikasi”. –T.: TTYMI. 2007 y.

